

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد

ساختار یکپارچه تنظیم پایان نامه / رساله

سال ۱۳۹۶

مقدمه:

روند رو به گسترش حوزه های تخصصی در آموزش پزشکی در سطح دنیا و همچنین کشور ما در چند دهه اخیر ضرورت تاسیس و راه اندازی رشته های تخصصی در سطح تحصیلات تکمیلی را ایجاب نموده است. در حال حاضر دانشکده های مختلف دانشگاه علوم پزشکی ایران دپارتمان های متعددی برای آموزش تحصیلات تکمیلی در سطح کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی و فوق تخصصی دارند که هر یک شیوه ای جداگانه برای تنظیم گزارش نهایی پایان نامه / رساله ها ارائه کرده اند. از طرفی، در گردآوری مجموعه پایان نامه ها در پایگاه های اطلاعاتی و استفاده از آنها، یکدستی ساختار پایان نامه ها اهمیت زیادی دارد. به همین منظور، پیشنهاد می شود ضمن اختیاراتی که در اجرای پژوهش ها برای دانشجویان، اساتید راهنما و مشاور لحاظ می شود، دستورالعمل جامعی برای ارائه آن در قالب پایان نامه / رساله در دسترس دانشجویان قرار گیرد.

۱. جلد روی پایان نامه (زرکوب)
۲. صفحه سفید
۳. بسم الله الرحمن الرحيم.
۴. صفحه عنوان: (فرم شماره ۱)
۵. تقدیم Dedication (حداکثر در دو صفحه)
۶. تشکر و قدردانی Acknowledgements (حداکثر در دو صفحه)
۱۱. چکیده و کلیدواژه های فارسی: برای تمام پایان نامه ها (فارسی و انگلیسی) الزامی است .
*شامل عنوان پایان نامه، مقدمه، هدف از اجرای پایان نامه، روش انجام کار، یافته ها و نتیجه گیری نهایی باشد. چکیده حداکثر در یک صفحه (۳۱۱-۵۱۱ کلمه) نوشته شود.
*دانشجویان موظف هستند علاوه بر کلیدواژه هایی که به صلاحدید اساتید محترم راهنما و مشاور انتخاب می شوونند، کلیدواژه های پایان نامه خود را از آخرین نسخه پایگاه اصطلاحنامه [MeSH online](http://MeSHonline) استخراج کنند^۱. ۳-۶ کلیدواژه فرم شماره ۲

-
۱۱. فهرست مطالب Table of Contents : به ترتیب شامل عنوان و شماره صفحات کلیه مطالب مندرج در پایان نامه. فرم شماره ۳
  ۱۲. فهرست علائم و نشانه ها Abbreviations (در صورت نیاز)
  ۱۳. فهرست جداول List of Tables (در صورت نیاز)
  ۱۴. فهرست نمودارها، عکسها و نقشه ها List of Figures, Pictures and Maps (در صورت نیاز)
  ۱۵. فهرست پیوست ها List of Appendix (در صورت نیاز)
  ۱۶. **بخش اصلی یا متن پایان نامه**
  ۱۷. فهرست منابع و ماخذ References
  ۱۸. پیوستها، پرسشنامه، اجازه نامه و.... (در صورت نیاز) Appendices

---

^۱ جهت دریافت راهنمایی بیشتر به بخش نمایه سازی کتابخانه مرکزی مراجعه فرمایید.

۱۹. چکیده Abstract و کلیدواژه های انگلیسی : برای تمام پایان نامه ها فارسی و انگلیسی الزامی است. (فرم

شماره ۴

۲۱. مقاله های پایان نامه اختیاری

۲۱. صفحه عنوان انگلیسی فرم شماره ۵

۲۲. کپی برگه نمره پایان نامه (نام اساتید راهنما و مشاور و داور قید گردد. امضاهای ایشان از هم

قابل تفکیک باشند . نام کامل دانشجو ، عنوان کامل پایان نامه ، تاریخ دفاع قید گردد.

۲۳. برگه تایید صحافی (دارای اصل مهر و امضاء استاد راهنمای اول)

۲۴. صفحه سفید آخرین صفحه پایان نامه

۲۵. عطف (یا لبه ی قطری) پایان نامه: عنوان پایان نامه و نام و نام خانوادگی نویسنده فرم شماره ۶

بخش اصلی یا متن پایان نامه شامل موارد زیر است :

شماره گذاری صفحات از این بخش شروع شده و شامل پنج فصل است.

فصل اول:

معرفی پژوهش Introduction

- مقدمه حدود یک پاراگراف
- بیان مسأله
- اهمیت پژوهش و وجه تمایز پژوهش با سایر پژوهشها
- اهداف پژوهش (اصلی، ویژه، کاربردی)
- سؤالات پژوهش
- فرضیات پژوهش
- تعریف نظری و عملیاتی مفاهیم و متغیرها

Review of Literature

فصل دوم:

پیشینه پژوهش

- مقدمه (حدود یک پاراگراف)
- چارچوب نظری، پنداشتی، تاریخی
- بررسی پژوهشهای انجام شده در ایران
- بررسی پژوهشهای انجام شده در سایر کشورهای جهان

فصل سوم:

روش پژوهش Methodology مقدمه (حدود یک پاراگراف)

- نوع پژوهش
- جامعه پژوهش
- نمونه پژوهش
- روش نمونه گیری و تعداد نمونه
- محیط پژوهش
- ابزار گردآوری داده ها
- تعیین روایی و پایایی ابزار
- روش گردآوری داده ها
- روش تجزیه و تحلیل داده ها
- محدودیت پژوهش
- ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم:

یافته های پژوهش Results □ جداول یا نمودارهای آماری

فصل پنجم:

بحث و نتیجه گیری (Conclusion) □ بحث و بررسی یافته ها

- نتیجه گیری نهایی
- پیشنهادات مربوط به کاربرد یافته ها
- پیشنهادات برای پژوهشهای آینده

تنظیم صفحات پایان نامه

هر فصل با یک صفحه که عنوان فصل با فونت B Nazanin, Bold 25 نوشته شده آغاز می گردد. در تنظیم تمام صفحات فارسی و انگلیسی نکات زیر رعایت شود:

○ حاشیه ها و فاصله سطرها

- در کلیه صفحات حواشی صفحات بایستی از سمت راست و از بالا ۵.۳ سانتیمتر و از سمت چپ و پایین هر کدام ۵.۲ سانتیمتر باشد. در نقل قول فاصله از راست ۴ و از چپ ۵.۳ سانتیمتر باشد.

- استفاده از سرصفحه (Header) و کادر در صفحات لازم نیست.

- فاصله بین سطرهای فهرست مطالب ، فهرست جداول، فهرست اشکال ، تقدیم و سپاس ، چکیده فارسی و انگلیسی ، نقل قول مستقیم ، پانویس ها، عناوین جداول، نمودارها و اشکال ، متن جداول ، نمودارها و اشکال ، پیوست ها single باشد. در متن اصلی فاصله بین سطرها ۵.۱ lines (برای متون فارسی و انگلیسی) باشد. در فهرست منابع فاصله بین سطرها single ولی بین منابع مختلف double باشد. فاصله بین عنوان فصل و عناوین اصلی، عناوین اصلی و زیرعنوان ها ۵.۱ lines باشد. در مواردی که عنوانی بیش از یک سطر است فاصله سطرهای آن single باشد. فاصله

بین جدول ، نمودار و شکل با متن قبل و بعد آن double باشد . رعایت یکدستی در کل متن الزامی است .

○ نوع و اندازه فونت

- فارسی: نوع قلم متن پایان نامه B Nazanin 14 و عناوین تیتراول Titr 14 و تیترا دوم با Titr 12 و تیترا سوم با B Nazanin (Bold) 14 پاورقیها نیز B Nazanin 12 در نظر گرفته شود.

انگلیسی: در متن از فونت Times New Roman 12 و در پاورقی ها از Times New Roman 10 استفاده شود.

- اولین سطر هر پاراگراف یک سانتی متر تورفتگی داشته باشد.

- رعایت دستورالعمل های آیین نگارش زبان فارسی الزامی است.

- توضیح جداول در بالا و توضیح اشکال و عکسها در زیر آنها قرار میگیرد.

* این محدودیتها در مورد دیاگرامها، جداول، نقش ه ها، عکس ها، فهرستها، اشکال و غیره نیز باید رعایت شود.

* صفحات بزرگ: حتی المقدور باید از استفاده از صفحات بزرگ در پایان نامه خودداری کرد و آنها را از طریق فتوکپی های مخصوص کوچک و استاندارد نمود. ولی در صورت اجتناب ناپذیر بودن ، باید با دقت آن صفحه را به داخل پایان نامه به گونه ای تا نمود که لبه آن از دیگر صفحات بیرون نزنند.

○ طرز نوشتن زیر نویسها و استناددهی:

درمورد نحوه نوشتن زیرنویس ها و استناددهی با اساتید محترم راهنما و مشاور مشورت شده و طبق استاندارد مربوطه تنظیم شوند .

○ فرمولها و معادلات ریاضی

- در تمام پایان نامه به صورت یکنواخت با استفاده از MS Word Equation نوشته شوند.

- شماره گذاری معادلات از راست به چپ و در ابتدای سطری که معادله قرار داد به صورت شماره فصل و شماره معادله، به عنوان مثال، ۳-۵) یعنی فصل سوم معادله شماره ۵ و واحدها
- کلیه واحدها در سیستم SI باشند. در صورت لزوم، ذکر معادل آنها در سیستم های دیگر داخل [] بلامانع است.

○ مشخصات عنوان شکلها

- محل قرار گیری در زیر شکل از منتهی علیه سمت راست شکل با فونت متن به اندازه ۲ واحد کوچکتر.
- یک سطر فاصله بین متن اصلی و متن زیرنویس شکل ضروری است.

○ مشخصات عنوان جداول

- محل قرارگیری در وسط یا گوشه راست بالای جدول؛ بقیه موارد مشابه مشخصات عنوان و زیر نویس شکلها

توجه:

- شرح اشکال و جداول باید توصیفی گویا و کامل از محتویات آنها علاوه بر شرح موجود در متن باشد.
- شرح علائم و اختصارات در صورت وجود در زیرنویس شکل یا جدول ضروری است.

○ شماره گذاری صفحات

- شماره صفحات در وسط و پایین صفحه بدون پرانتز ظاهر شود.
- صفحات مربوط به بسم الله، تقدیم، تشکر، فهرست مطالب، چکیده و هر صفحه قبل از شروع فصل اول با حروف ابجد) در انگلیسی با اعداد رومی (شماره گذاری شود.

- صفحه اول فصل اول با عدد ۱ شماره گذاری گردیده و بقیه صفحات پایان نامه به صورت مسلسل شماره گذاری می شوند.

○ شماره گذاری موضوعات

- موضوعات اصلی پایان نامه به چند فصل و هر فصل به چند «بخش» تقسیم می شود. صفحه اول هر صفحه باید از خط پنجم شروع شود.

- هر یک از بخشهای هر فصل با دو شماره که با خط فاصله از یکدیگر جدا شده اند، مشخص می شود. عدد سمت راست بیانگر شماره فصل و عدد سمت چپ شماره ترتیب بخش مورد نظر است. در صورتی که هر بخش دارای زیر بخش باشد، شماره هر زیربخش در سمت چپ عدد فوق قرار می گیرد.

به عنوان مثال اگر "برنامه ریزی پویا" دومین زمینه زیربخش چهارم فصل سوم باشد، بصورت: "۳-۴-۲ برنامه ریزی پویا" نوشته خواهد شد.

○ شماره گذاری اشکال و جداول

شماره گذاری اشکال و جداول نیز از همان قانون بالا تبعیت می کند به عنوان مثال هفتمین شکل در فصل دوم (به صورت) شکل ۲-۷ نمودار تغییرات نوشته می شود. دقت شود شماره گذاری اشکال مستقل از یکدیگر است.

○ شماره گذاری پیوست ها

در صورت نیاز به پیوست رعایت نکات زیر ضروری است:

- در صورت لزوم دارای شماره رقمی باشد .
- نحوه ارجاع به پیوست ها در داخل متن به صورت پیوست و شماره مربوطه
- پیوست شامل مواردی می گردد که به وضوح بیشتر موضوع مورد بحث کمک کند، مانند کدهای برنامه نویسی، جداول آماری و هواشناسی، داده های مورد استفاده، چگونگی استخراج معادلات، پرسشنامه ها و آزمون ها و غیره.

- یک صفحه جداگانه در آغاز پیوست ها با عنوان "پیوستها"، با فونت و اندازه عناوین فصول این بخش را از سایر بخشها جدا نماید.

○ شماره گذاری روابط و فرمولها

- هر رابطه که در متن باشد با دو شماره که با خط فاصله از یکدیگر جدا می شوند مشخص می شود. عدد سمت راست بیانگر شماره فصل و عدد سمت چپ شماره رابطه مورد نظر است. مثلاً دهمین رابطه در فصل چهارم به صورت (۴-۱۱) نوشته می شود. روابطی که در پیوست ها آمده است با توجه به حروف ابجد آن پیوست ، شماره گذاری می شود. مانند: (الف-۲) تنظیم فهرست منابع

- یک صفحه جداگانه در آغاز منابع با عنوان "فهرست منابع" با فونت و اندازه عناوین فصول، این بخش را از سایر بخشها جدا نماید.

- الگوی نگارش منابع و ارجاعات مربوط براساس سیستم ونکوور می باشد. (در صورت صلاحدید اساتید محترم راهنما، می توانید از سایر سیستم های ماخذنویسی نیز استفاده کنید)

○ مشخصات جلد پایان نامه:

- جنس جلد از مقوا با ضخامت ۲ تا ۳ میلیمتر با روکش چرم مصنوعی (گالینگور) باشد و مندرجات روی جلد به شکل زرکوب یا نقره کوب با قلم Titr چاپ شوند .
- در عطف پایان نامه عنوان و نام و نام خانوادگی نویسنده پایان نامه ذکر شود. (در صورت طولانی بودن عنوان فقط کلمات ابتدایی آن کافی است)
- رنگ جلد پایان نامه برای مقاطع کارورزی- تخصص و فوق تخصص به شکل ذیل متفاوت است:
- کارورزی: زرشکی   تخصص: سورمه ای   فوق تخصص: سبز یشمی
- اطلاعات روی جلد و پشت جلد انگلیسی (: دقیقاً مطابق صفحه عنوان (فارسی و انگلیسی) پایان نامه باشد.

○

○ حجم پایان نامه:

- حجم پایان نامه با صلاحدید اساتید محترم راهنما و مشاور تعیین می گردد. در صورتی که تعداد صفحات پایان نامه از ۶۱۱ صفحه تجاوز کند، دانشجو اجازه دارد پایان نامه خود را در دو جلد مجزا ارائه نماید. بدیهی است که فایل پایان نامه بصورت یکپارچه ارائه می شود و نیازی به جداکردن فایلها نیست.

○ تعداد تکثیر:

- با گروه آموزشی مربوطه تماس گرفته شود.

فرم شماره ۶- صفحه عنوان فارسی : (صفحه بعد)

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران دانشکده.....

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد / دکترای / دکترای عمومی / دکترای تخصصی / دکترای

فوق تخصصی رشته ..... گرایش.....

عنوان

.....

بصورت Bold و با فونت ۲ B Titr

استاد/استادان راهنما

.....

استاد/استادان مشاور

.....

نگارش

.....

..... ماه سال.....

شماره ثبت: (که همان کد رهگیری پژوهشیار است)

عنوان پایان نامه:

مقدمه: در این قسمت اهمیت موضوع به طور کلی ذکر می شود. بهتر است این قسمت خیلی کوتاه نوشته شود. دقت شود که تعداد کل کلمات چکیده - با احتساب کلماتی چون "و"، "در"، "از" و کلاً تمام کلماتی که در دو طرف آنها فاصله قرار دارد- بین ۳۱۱ تا ۵۱۱ کلمه باشد. بهتر است کل چکیده در یک صفحه نوشته شود.

روش کار: در این قسمت خلاصه ای از روش انجام کار به طور کلی ذکر می شود.

یافته ها: در این بخش نتایج به دست آمده به طور خلاصه ذکر می شوند.

نتیجه گیری: نتیجه نهایی منتج از پایان نامه در این قسمت نوشته می شود.

کلمات کلیدی نویسنده: کلمات کلیدی فارسی با ویرگول از هم جدا می شوند). ۳-۶ کلید واژه (کلمات

کلیدی از پایگاه MeSH:) به زبان انگلیسی (۳-۶ کلید واژه^۲)

*نکته: ۱. چکیده انگلیسی حتی الامکان برگردان متن چکیده فارسی است.

فرم شماره ۹- فهرست مطالب

فهرست مطالب

۱- فصل اول	۱
۱-۱- مقدمه	۲
۲-۱- کلیات	۳
۱-۲-۱- فیزیولوژی دستگاه گوارش	۵
۲-۲-۱- آناتومی دستگاه گوارش	۸
۲- فصل دوم	۱۱
۱-۲- مروری بر مطالعات انجام شده	۱۱
۳- فصل سوم	۱۵
۱-۳- روش اجرای پژوهش	۱۶
۲-۳- جامعه پژوهش	۱۷
۳-۳- روش نمونه گیری	۱۸
۴-۳- روش تجزیه و تحلیل یافته ها	۱۹
۴- فصل چهارم	۲۱
۱-۴- یافته های پژوهش	۲۲

..... فصل پنجم	۵-
.....	۳۱
..... بحث و نتیجه گیری	۵-۱- ۳۱
..... پیشنهادات	۵-۲- ۴۱
..... فهرست منابع	۶-
..... پیوست ها	۷-
..... چکیده انگلیسی	۸-
.....	فرم شماره ۴- چکیده انگلیسی

Title:

Introduction:

Material & Methods:

Results:

Conclusion:

Author Keywords: (3-6 keywords)

Mesh Terms: (From MeSH, 3-6 keywords)^۳

---

^۳جهت دریافت راهنمایی بیشتر به بخش نمایه سازی کتابخانه مرکزی مراجعه فرمایید.

Iran University of Medical Sciences

Faculty of .....

PhD/ M.Sc. Thesis

Title of the Thesis

..... (Times New Roman 20)

Thesis Advisor/s

Dr. ....

Thesis Reader/s

Dr. ....

By

.....

Sep. 2016

فرم شماره ۱- عطف پایان نامه (منظور لبه ی قطری پایان نامه است)

۳cm	نام و نام خانوادگی	خلاصه عنوان.....	۳cm
-----	--------------------	------------------	-----

توجه:

کپی برگه نمره پایان نامه و برگه تایید صحافی (دارای اصل مهر و امضاء استاد راهنمای اول) در انتهای پایان نامه صحافی گردد.

۱- رنگ جلد پایان نامه برای مقاطع کارورزی- تخصص و فوق تخصص به شکل ذیل متفاوت است:

کارورزی: زرشکی   تخصص: سورمه ای   فوق تخصص: سبز یشمی

